

Új Korm. rendelet a közbeszerzésekben kötelezően alkalmazandó környezetvédelmi követelményekről

Magyarország 2022-2027 közötti zöld közbeszerzési stratégiája előírta egyes beszerzési tárgyak, termékek, termékcsoportok, szolgáltatások, munkálatok vonatkozásában egy zöld-, illetve környezetvédelmi közbeszerzési feltételek kötelező alkalmazhatóságáról szóló jogszabály előkészítését annak érdekében, hogy a környezetvédelmi szempontokat tartalmazó hazai közbeszerzések számaránya 2027-re elérje a 30%-ot.

A stratégiában foglaltakkal összhangban megjelent a közbeszerzésekben alkalmazandó környezetvédelmi követelményekről szóló 235/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet. (a továbbiakban: Korm.rendelet)

A Korm.rendelet tárgyi hatálya a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 5–7. §-a szerinti ajánlatkérő által lefolytatott, alábbi tárgyú – közbeszerzési eljárás keretében történő - beszerzésekre terjed ki:

- a) másoló- és grafikai papírok;
- b) beltéri takarítási szolgáltatások;
- c) beltéri takarítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó fogyasztási cikkek;
- d) tisztítószeres;
- e) kézi mosogatószeres;
- f) gépi mosogatószeres;
- g) szappanok;
- h) egészségügyi és háztartási papírtermékek, háztartáshigiéniai papírok;
- i) bútorok;
- j) IKT eszközök;
- k) képalkotó berendezések;
- l) építési termékek;
- m) új épületek és közutak tervezése és kivitelezése, valamint meglévő épületeket és közutakat érintő építési tevékenység tervezése és kivitelezése

A meglévő épületeket és közutakat érintő építési tevékenység tervezésére, illetve kivitelezésére a rendeletben foglalt követelményeket akkor kell alkalmazni, ha az építési beruházás becsült értéke az uniós értékhatárt eléri.

Közbeszerzési eljárás útján történő beszerzés esetén, az ajánlatkérők főszabály szerint kötelesek figyelembe venni a Korm. rendeletben beszerzési tárgykörönként meghatározott környezetvédelmi követelményeket, és a közbeszerzési dokumentumokban meg kell

határozniuk az e rendelet szerinti követelményeknek való megfelelés igazolásának és ellenőrzésének módját is.

Az ajánlatkérő a beszerzés fő tárgyától függetlenül abban az esetben is köteles a fentiekben jelzett beszerzési tárgyak tekintetében a Korm.rendeletben foglalt szabályok alkalmazására, ha a közbeszerzési eljárás nem kizárólag e beszerzési tárgyak beszerzésére irányul.

A beszerzési tárgyak esetében előírt környezetvédelmi követelmények közül elegendő egyetlen követelmény alkalmazása, azonban nincs akadálya, hogy ajánlatkérő további környezetvédelmi követelmények előírásáról döntsön.

A Korm. rendeletben foglalt szabályok szerint kell eljárni akkor is, ha a beszerzés a termékek hasznosítási, használati jogának – vételi joggal vagy anélkül – való megszerzésére irányul.

Az ajánlatkérő el is tekinthet teljes egészében a környezetvédelmi követelmény előírásának kötelezettségétől, amennyiben meghatározott jogcímek alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást folytat le, a szerződés teljesítésének helye az Európai Unió kívüli ország területére esik, vagy olyan speciális felhasználású áru vagy szolgáltatás beszerzésére irányul a közbeszerzési eljárás, hogy a környezetvédelmi követelmények előírása nem lehetséges és ezt ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban is alátámasztja.

A Korm.rendelet rögzíti továbbá az ajánlatkérő kötelezettségét a követelmények megfelelő igazolása és ellenőrzése vonatkozásában, valamint az I. típusú ökcímke alkalmazása esetén a címke alkalmazására a Kbt.-ben előírt feltételek figyelembevételére.

Mivel a Korm.rendelet százalékos arányt rögzít egyes választható követelményekkel kapcsolatban, ezért külön rögzíti azon lehetőséget, hogy ajánlatkérő a megadott arány feletti százalékot is előírhat.

Az ajánlatkérőnek a Korm.rendeletben előírt követelményeket minden esetben a Kbt. 2. §-a szerinti alapelvekkel összhangban kell előírnia, valamint ellenőriznie, továbbá a közbeszerzési dokumentumokban a követelmények teljesítésének, ellenőrzésének módjára vonatkozó rendelkezéseket is rögzítenie kell.

A Korm. rendeletben szereplő beszerzési tárgyra vonatkozó környezetvédelmi követelmények az uniós zöld közbeszerzési követelményeken, pontosabban azok alapkövetelményein, valamint az egyes beszerzési tárgyak tekintetében az uniós ökcímke odaítélésére vonatkozó bizonyos kritériumokon alapulnak.

Az IKT eszközök - nem hordozható számítógépek (asztali számítógépek, integrált asztali számítógépek, asztali vékonykliensek, asztali munkaállomások), számítógépes kijelzők (monitorok), hordozható számítógépek (notebook számítógépek, hibrid notebook, mobil vékonykliensek, mobil munkaállomások), táblagépek, okostelefonok, ide nem értve a felsorolt eszközök tartozékait - és a képpalkotó berendezések esetében az energiahatékonyság, míg a papírok esetében az újrahasználatosság, a bútorok tekintetében pedig az anyagok jogszerű forrásból való származása és hivatkozott EN szabványoknak való megfelelés szempontjaira alapítva határozza meg a Korm. rendelet a követelményeket.

A takarítási szolgáltatások és ehhez kapcsolódó fogyasztási cikkek tekintetében pedig az uniós ökocímke odaítélésének egyes kritériumai közül a vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatásokra, illetve a kizárt és korlátozás hatálya alá eső anyagokra vonatkozó feltételekre alapozott követelményeket rögzíti a rendelet.

Az új épületek és közutak tervezésére vagy kivitelezésére vagy tervezésre és kivitelezésre együttesen irányuló közbeszerzési eljárások, illetve az épületeket és közutakat érintő építési tevékenység beszerzésekor – amennyiben azok értéke az uniós értékhatárt eléri – többféle környezetvédelmi követelményszintnek megfelelő előírás érvényesítése között lehet választani.

A Korm. rendelet 2024.augusztus 08-án került közzétételre a Magyar Közlöny 80.számában, és 2025. január 1-jén lép hatályba.

Kolosiné dr. Percze Zsuzsanna